Financieel beeld begroting 2027 Gemeente Utrecht

Rein-Aart van Vugt
Niels Fritz
8 oktober 2026

Beeld samengevat: algemeen

- Financieel gezonder dan het beeld bij de begroting 2026, mede door voordelige resultaten 2025.
- Het meest kritische criterium voor gemeente Utrecht: ‘zijn de vaste lasten in evenwicht met de vaste baten’ laat een positieve ontwikkeling zien. Er wordt vanaf 2028 weer gespaard.
- Komende jaren minder financiële ruimte: De algemene uitkering onder druk, de inflatie blijft aan de hoge kant en de rente-ontwikkeling leidt tot hogere lasten en een minder wendbare begroting. De onroerendzaakbelasting voor de inwoners en bedrijven stijgt voor 2017 en bevindt zich op een hoger niveau dan landelijk gemiddeld.

- Toenemende aandacht voor uitvoerbaarheid en betaalbaarheid van investeringen en de nodige concrete stappen in ‘grip op investeringen’, concernsturing en – monitoring om de raad ook in positie te brengen keuzes te maken in prioritering van de investeringsagenda en inzet van reserves.
- Investeren in innovaties in de bedrijfsvoering en de planning & controlcyclus om de positie van de gemeenteraad verder te versterken.

Beeld samengevat: financieel

- Financieel gezonder dan begroting 2026, wel minder solide dan landelijk gemiddeld
- In tegenstelling tot het landelijke beeld, heeft Utrecht in de jaren 2022, 2023 en 2024 per saldo de reserves aangewend
- In 2025 - twee jaar eerder dan geraamd – heeft gemeente Utrecht weer gespaard € 52
- Prognose 2026 voor interen € 68 miljoen
- Voor 2027 weer sparen voor € 105 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door hogere baten bij de algemene dekkingsmiddelen van € 117 miljoen en de opbrengst van overdracht Merwedekanaal voor € 100 miljoen. Een kanttekening is wel dat de gemeente ook plichten krijgt bij de overdracht van het Merwedekanaal.
- De gemeente Utrecht spaart de komende jaren (2027 – 2030) fors voor het kunnen egaliseren van onderhoud van wegen (+ € 75 miljoen), onderhoud van vastgoed (+ € 49 miljoen), onderhoud sportfaciliteiten (+ € 16 miljoen) en voor het doen van vervangingsinvesteringen in het riool (= sparen via de rioolheffing) voor in totaal € 105 miljoen. Deze gespaarde middelen worden toegevoegd aan voorzieningen op de balans.

Beeld samengevat: algemene dekkingsmiddelen

Bij de algemene dekkingsmiddelen zijn een aantal ramingen en stelposten opgenomen.

Dit betreft extra opbrengsten in verband met de groei van de stad, een stelpost met extra opbrengsten van het rijk voor Jeugd, een post voor realistisch ramen en een taakstelling voor de beleidsorganisatie. Voor 2027 is dat opgeteld € 21,4 miljoen.
Zie tabel hieronder (blz. 273 begroting)

x € 1.000

Omschrijving*	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	I/S
Groei van de stad	0	5.000	10.000	15.000	S
Stelpost Jeugd (Van Ark II, bijdrage Rijk)	7.400	11.300	14.500	17.800	S
Weerbaarheid	500	500	500	500	S
Realistisch ramen in exploitatie	10.000	10.000	10.000	10.000	I
Verhogen OZB	41.500	41.500	41.500	41.500	S
Verhogen toeristenbelasting	1.700	1.700	1.700	1.700	S
Bijplaatsingen dekken uit SUP-middelen	250	250	250	250	I
Taakstelling (beleids)organisatie**	4.000	7.500	10.800	10.900	S
Centrale overhead taakstelling	450	600	700	700	S

Beeld samengevat: budgettaire ruimte

De extra budgettaire ruimte die ontstaat met de meicirculaire wordt feitelijk ‘gereserveerd’ voor knelpunten bij de voorjaarsnota 2027. De ruimte voor 2027 wordt gestort in de algemene dekkingsreserve om de weerstandsratio te versterken.

Jaar/ bedrag * € 1miljoen	2027	2028	2029	2030
Extra budgettaire ruimte	7,5	6,6	5,2	3,9
Autonome ontwikkeling VJN 2027		7,2	5,5	2,7

Beeld samengevat: investeringen

De investeringsagenda is nog altijd fors, maar duidelijk realistischer gemaakt. Voor 2027 zijn investeringen begroot voor een bedrag van € 260 miljoen. Dit valt onder het voorgestelde plafond van € 300 miljoen. In 2025 is werkelijk gerealiseerd aan investeringen voor een bedrag van € 222 miljoen. De komende jaren is de realisatie van ‘grip op investeringen’, wat betreft inzicht, besluitvorming, werking van een investeringenplafond voor de gemeente en gemeenteraad een belangrijk speerpunt. De totale omvang van nog beschikbare budgetten voor investeringen bedraagt € 1,7 miljard. In deze begroting zijn minder investeringen (€ 167,8 miljoen; over 12 maanden € 251,3 miljoen) aan de agenda toegevoegd of gewijzigd, dan in het verleden bij begrotingen gebeurde en is het totale beschikbare budget (financieel) beter verdeeld over de komende jaren.

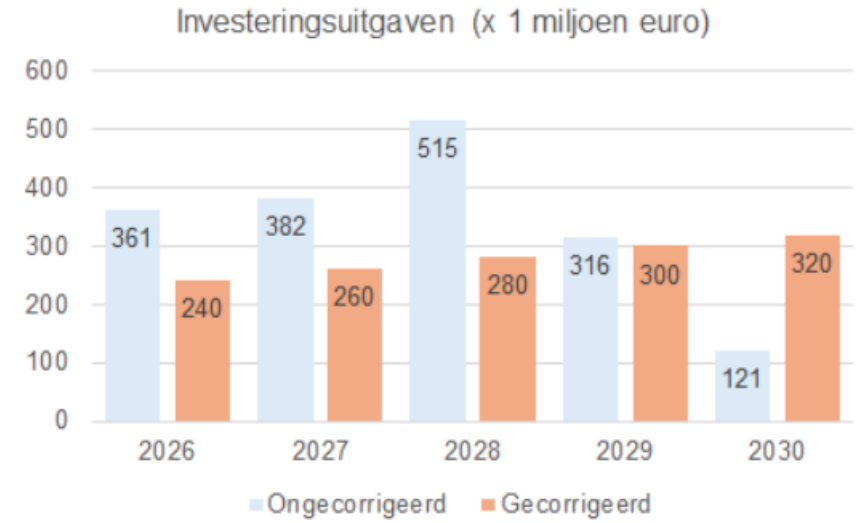

Deloitte.

Gemeente Utrecht

Financieel beeld begroting 2027 Gemeente Utrecht (Bijlage)

Rein-Aart van Vugt
Niels Fritz
8 oktober 2026

Deloitte.

1 Sluitende begroting lasten ≤ baten

Gemeente Utrecht

Financiële positie (verleden en prognose) gemeente Utrecht

Kengetal * mln. Euro	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2019-2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	2026-2030
Saldo van Baten en lasten primair begroot (1)	-/- 67,0	-/- 72,8	-/- 81,4	-/- 25,6	-/- 28,3	-/- 50,1	-/- 26,0	-/- 351,2	-/- 68,4	+ 105,0 (5)	+ 6,1	+ 47,6	+ 59,3	+ 150
Saldo van Baten en Laten begroot (2)	-/- 65,2	-/- 42,0	-/- 55,6	-/- 31,5	-/- 66,6	-/- 252	-/- 36,2	-/- 549,1	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Saldo van Baten en Lasten (3)	29,4	160,1 (16,5)	29,6	-/- 21,1	-/- 71,6	-/- 135,2	+ 51,6	+ 42,8	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Verschil realisatie-begroot (4)	+ 94,4	+ 202,1	+ 85,2	+ 10,4	-/- 5,0	+ 116,8	+ 87,8	Gem: + 84,5	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

In tegenstelling tot het landelijke beeld, heeft Utrecht in de jaren 2022, 2023 en 2024 per saldo de reserves aangewend Twee jaar eerder dan geraamd weer sparen in 2025, na 3 jaar interen. Voor 2026 wordt weer interen op de reserves begroot. Vanaf 2027 wordt weer gespaard. Forse afwijkingen tussen begroot en realisatie

Realisatie 7 jaar

Begroot 5 jaar

Deloitte.

Financiële positie (verleden en prognose) gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht

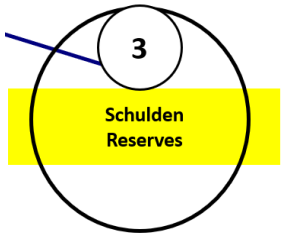

Kengetal * 1 mln Euro	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Primaire Begro-ting 2025	2025	2018-2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	2025-2029
Vaste activa (1)	1.682	1.734	1.783	1.868	1.980	2.108	2.196	2.252	+ 570	2.424	2.570	2.781	3.000	3.235	+ 983
Voorraad grond	-/- 24,0	71,5	110	81	114	108	200	99	+ 123	71	88	115	125	142	43
Reserves (2)	662	823	852	831	759	624	569	676	+ 14	(4) 623	728	733	779	819	+ 143
Voorzieningen	77	78	63	71	73	111	154	113	+ 36	172	228	278	328	375	+ 262
Schulden (3)	1.122	1.111	1.168	1.273	1.510	1.761	1.896	1.853	+ 731	1.953	1.962	2.151	2.287	2.457	+ 604

Realisatie 7 jaar

Begroot 5 jaar

Utrecht investeert en trekt daarvoor leningen aan.

Ambitie aan investeringen is groot, realistischer in de tijd (vooral 2026 en 2027)

Deloitte.

Ontwikkeling Investeringen

Gemeente Utrecht

Bedragen * € 1000	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Begrote investeringen	317.651	236.203	219.989	260.903	315.957	308.232	346.532
Gerealiseerde investeringen	114.078	133.848	161.633	174.221	186.947	206.562	222.221
Onderbesteding	203.573	102.355	58.356	86.682	129.010	101.670	124.312
Onderbesteding %	36%	57%	73%	67%	59%	67%	64%

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Netto investerings-quote landelijk	0,8%	0,8%	0,8%	1,0%	1,4%	1,9%
Netto investerings-quote Utrecht		1,9%	2,7%	3,3%	4,1%	4,6%

Bedragen * € 1000	Openstaand krediet ultimo begroting 2027	Begrote investering 2026	Begrote investering 2027	Begrote investering 2028	Begrote investering 2029	Begrote investering 2030 en verder
Begrote investeringen	1.744.521	361.059 (240.000)	381.623 (260.000)	515.304 (280.000)	315.723 (300.000)	169.649

Ontwikkeling weerstandsvermogen gemeente Utrecht

Kengetal	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Begroting 2027	Norm Goed	Norm Onvol-doende
Risico's	60,3	57,6	68,8	69,3	64,5	75,8	75,6	64,7	61,6	86,7	85,0	94,2	N.v.t.	N.v.t.
Weerstands-capaciteit	61,3	60,8	68,1	68,1	67,7	60,5	54,8	74,8	71,8	89,3	88,4	94,2	N.v.t.	N.v.t.
Weerstands-ratio	1,02	1,06	1,0	0,98	1,05	0,8	0,73	1,16	1,17	1,0	1,04	1,0	> 2	< 1

Weerstandsratio is circa 1:
Tegenover een Euro risico staat ook een Euro buffer.

Risico's

Schattingen

Weerstandscapaciteit

Keuzes

Gemeenten moeilijk onderling vergelijkbaar

Deloitte.

Ontwikkeling BBV kengetallen gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht

Kengetal		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Landelijk gemiddeld	Landelijk gemiddeld 200.000+	Norm Goed	Norm Onvol-doende
Netto Schuldquote 1	Begroot	89%	89%	85%	91%	80%	87%	82%	82%	73%	87%	93%	100%				
	Werkelijk	62%	55%	61%	60%	69%	73%	73%						39%	54%	< 90%	> 130%
Solvabiliteit 2	Begroot	25%	24%	24%	30%	32%	25%	22%	23%	25%	23%	23%	22%				
	Werkelijk	35%	41%	41%	38%	32%	25%	26%						39%	42%	> 50%	< 20%
Structurele exploitatie-ruimte 3	Begroot	0,1%	0,4%	1,5%	0,4%	2,1%	1,5%	1,0%	1,7%	1,4%	0,8%	0,3%	0,2%				
	Werkelijk	-0,7%	1,9%	2,2%	1,3%	- 1,2%	0,65%	3,43%						5%	4%	> 0%	< 0%
Grond-exploitatie 4	Begroot	5,2%	4,5%	5,3%	6,1%	14,1%	4,5%	3,6%	6,2%	4,7%	3,8%	3,4%	2,6%				
	Werkelijk	4,6%	8,3%	13,4%	4,2%	6,3%	5,3%	4,6%						3,8%	4,2%	< 20%	> 35%
Belasting-capaciteit 5	Begroot	100%	105%	107%	109%	110%	117%	131%	119%	133%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.				
	Werkelijk	104%	107%	108%	109%	112%	117%	120%						102%	97%	< 95%	> 105%